

Blanka Gondová

Íróruna

Sága o Víkingoch

ARNAROVE DETI

Lilja, Ólaf, Magnús
& Ónuk Ólafur

Blanka Gondová

ARNAROVE
DETI

EDIČNÁ POZNÁMKA:

V knihe sa často používa prídavné meno „vikinský“ a jeho ďalšie tvary. V tejto súvislosti si dovoľujeme upozorniť ctených čitateľov, že správny tvar prídavného mena od slova „viking“ je presne takýto, čo bolo potvrdené aj Jazykovedným ústavom Ľudovíta Štúra. Ďakujeme za pochopenie.

Copyright © Blanka Gondová 2013

Design © Koruna design 2013

Cover photo © Demian, keller and Lava Lova, Fotky&foto

Illustration inside © Lava Lova and xunantunich, Fotky&foto

Slovak edition © Vydavateľstvo KORUNA s.r.o.

ISBN: 978-80-971258-6-8

Blanka Gondová

ARNAROVE
DETI

VENOVANIE:

*Venujem rodičom,
sestre Zdenke, Magnúsovi a milovanému Ágústovi.*

PREDHOVOR AUTORKY

Milí čitatelia, milé čitateľky,

k napísaniu tejto knihy ma inšpiroval pobyt na Islande, v Nórsku a môj priateľ Magnús. Téma Vikingov, pohanskej mytológie a historického obdobia, v ktorom žili, ma vždy zaujímala. Môj priateľ mi s vášňou rozprával príbehy o vikinských bohoch a aj ich známe islandské ságy. Nástoživý pocit ma prinútil podeliť sa s Vami o kúsok z toho, čo som videla na Islande a tu v Nórsku. Sú to príbehy plné čarov a mágie.

V každom príbehu nájdete opisy prírody, tak ako som si ich uchovala v pamäti ja. Nádherné vodopády na Islande, ktoré sú súčasťou Národného parku Skaftafell (Magnúsarfoss, Hundafoss, Svartifoss), jazero Jokullsárlon s plávajúcimi ľadovými kryhami či Geiranger fjord, jeden z najkrajších nórskeho fjordov.

Aké by však boli príbehy bez autentického opisu vikinských obydlí či typických mien? V dnešnej dobe nájdete na Islande len niekoľko typických vikinských domov a sú takmer celé obrastené trávou. V Nórsku boli domy trochu odlišné od tých islandských. Najkrajší prierez architektúrou cez niekoľko storočí ponúka napríklad skanzen Maihaugen v Lillehammeri.

V prvom príbehu som použila typické islandské mená, ktoré som si vypožičala od priateľových rodinných príslušníkov a známych, s ktorými som sa stretla počas pobytu na Islande. V druhom príbehu som zvolila nórske tradičné mená.

Mojím zámerom bolo votkať do príbehov známe postavy z mytológie (Ódin, Thór, Freya, Frey, Loki a ďalší), čím dostáva hlavne prvý a druhý príbeh nádych čara a nezvyčajnej fantázie. Môj priateľ mi často hovoril, že nemám hľadať logiku v mytologických príbehoch. Sú to takmer rozprávky, v ktorých je možné úplne všetko. A to najmä vďaka čarovným darom (Freyova loď, kanec so zlatými štetinami, lietajúci plášť zo zlatých pier, čarovné zlaté vlasy bohyně Sif a mnohé iné), ktoré pre vikinských bohov zostrojili Čierni elfovia.

Prvý príbeh sa končí opisom konca sveta, tzv. Ragnaroku, ktorý vlastne nikdy nenastal. Symbolicky však môže byť opisom konca pohanstva a nástupom kresťanstva. Takisto však môže byť spôsobom na vyjadrenie prírodných javov, ako napríklad výbuchu sopky, ktorý si v dávnych dobách ľudia nevedeli logicky vysvetliť. Podľa mytológie majú Ragnarok prežiť dvaja ľudia ukrytí v koreňoch stromu života, aby sa zachoval ľudský rod. Ragnarokom sa však môj príbeh nekončí. Práve naopak. Stal sa počiatkom nasledujúcich dvoch príbehov o Liljíných bratoch Olafovi a Magnúsovi, ktorí našli svoj osud ďaleko od rodnej zeme.

Nedalo mi nevyužiť známe runové písmo, ktoré malo významné miesto vo vikinskom svete. Runy sa v dávnych dobách čítali v obrazoch. Preto napríklad „Pán Mečov“ znamená v preklade bojovník.

V Nórsku sú známymi čarovnými bytosťami trolovia. Ich podobizne nájdete takmer všade na vychytených turistických miestach. Vychádzajú len v noci a slnečné lúče ich menia na skaly. V Nórsku je preto skál neúrekom. A ako chytiť živého trola? Tak to bol skutočne oriešok v druhom príbehu.

Veľmi som chcela v knihe použiť typické staré vikinské piesne. Obdobie, v ktorom sa príbehy odohrávajú, je však také starodávne, že prakticky neexistujú záznamy o vikinských piesňach. Môj priateľ, ktorý skutočne vie veľa o vikinskej histórii, mi potvrdil, že dávne vikinské spevy boli skôr hrdelné zvuky sprevádzané jednoduchým hudobným nástrojom. Niečo podobné, ako poznáme z indiánskych filmov. V kultúre domorodých Samiov, ktorí obývajú severné oblasti Nórska, Švédska, Fínska a Ruska, sa tieto spevy zachovali aj do dnešnej doby a je veľmi vzácné byť svedkami takého predstavenia. Ja som mala možnosť vidieť spev domorodých Samiov len na videozázname, ale i napriek tomu som cítila energiu a čaro, ktoré sa nieslo celým predstavením.

Islandčania majú veľmi zachovalé písomnosti a básne, ktoré je však veľmi ťažké preložiť do nášho súčasného jazyka. Ich zmysel by novodobý čitateľ tiež dosť ťažko pochopil. Novodobejšie

piesne, tzv. „drinking songs“ sú natoľko opovážlivé, že som sa radšej vzdala ďalšieho pátrania.

Väčšina ľudí (najmä žien) si Vikingov zromantizovala do predstavy nebojácnych bojovníkov. Prvé vikinské nájazdy do Európy, najmä do Anglicka, boli skutočne hrozným zážitkom. Vikinskí bojovníci občas použili veľmi bizarné spôsoby dobývania a mučenia svojich nepriateľov. Nemyslím si však, že boli krutejší než iné národy v tej dobe alebo v neskorších dobách. V treťom príbehu som preto zvolila niekoľko faktov z histórie o slávnom Ívarovi Lodbrokovi, prezývanom Ívar Beznohý (z angl. prekladu Ívar The Boneless). Preto dúfam, že mi čitatelia odpustia niekoľko drastických scén opísaných v tomto príbehu.

Vikingovia milovali šperky a drahé kovy a ich nájazdy boli vždy spojené s rabovaním. Do anglosaskej kultúry však priniesli aj mnohé dobré veci, rozvíjali obchod, farmárčenie a rybolov, ktoré boli ich hlavnou doménou.

Štvrtý príbeh je dobrodružstvom Liljinho syna Dagura. Mojm zámerom bolo vytvoriť rozprávkovú fantasy. Vraciam sa v ňom opäť do oblasti nórskeho fjordov a ďalej na sever, k čomu ma inšpirovala návšteva mesta Tromsø.

Oblúbila som si všetkých svojich hlavných hrdinov, pretože som za nimi videla reálne postavy alebo aspoň časť z nich. Ale mojm najoblúbenejším je Magnús, ktorý, ako správne tušíte, je veľmi podobný môjmu priateľovi rovnakého mena.

Všetky príbehy sa odohrávajú v čase pred nástupom kresťanstva v severských krajinách. Veľmi ma prekvapilo, keď som sa dozvedela, že i Vikingovia mali otrokov. Boli to prevažne ľudia, zväčša ženy, ktoré uniesli pri dobyvačných nájazdoch a privliekli ich do svojich domovov. Nemohla som nespomenúť vikinské lode a niektoré pohrebné zvyklosti. Vo vikinskom múzeu neďaleko Osla som si prezrela zachovalé zvyšky lodí a iných predmetov, ako sú sane, truhlice, sudy, topánky a pod.

V treťom príbehu som občas použila islandčinu. Je to jedna z rečí, ktoré sa za stáročia najmenej zmenili a najviac pripomína reč Vikingov. Dúfam, že Vám to neprekáža, práve naopak, trochu Vás pobaví a odľahčí dej. Veľa informácií som čerpala

z knihy Magnúsa Magnússona The Vikings. Fotky miest, ktoré som opísala v prvom a druhom príbehu nájdete na mojej stránke www.blankagondova.estranky.sk.

Verím, že si kniha nájde medzi Vami priaznivcov a všetkým Vám prajem pekný čitateľský zážitok.

Blanka Gondová

ozpoviem vám príbeh, ktorý sa začal pred mnohými stovkami rokov v krajine ohňa a ľadu, na Islande. Ľudia, ktorí ju obývali, verili v pohanských bohov, ktorí mali v rukách ich osud. Verili na obrov a škriatkov, o ktorých si rozprávali rozprávkové príbehy. Žili skromne vo svojich klanoch a riadili sa zákonmi, ktoré vytvorili na základe každodenného života.

Jedným z nich bol i klan Arnara Magnúsona, ktorý žil na území bohatom na vodu, vtáctvo, ryby i kus ornej pôdy. Arnar mal dvoch synov, ktorí sa tešili dobrému zdraviu, a jeho manželka čakala tretie dieťa. Všetci verili, že to bude opäť syn. V deň, keď sa dieťa narodilo, nik netušil, aký osud mu sudičky dali do vienka.

Lilja a slzy Bohyně Freye

*Tu mocný z hory
zostúpi vládca,
vítazný, večný,
k veľkému súdu.*

*Drak zdola rúti sa
z Nidských plání,
temný letí
nad priepasťami,
na krídlach má
mŕtve telá,
netvor Nidhogg.
V nič prepadá sa.*

(úryvok z Vedminej piesne)

d mora vial chladný slaný vietor a nadvihoval steblá trávy a machu na strechách obydlí Arnarovej usadlosti. Osadníci farmárčili vonku, pokiaľ im to počasie dovoľovalo, a dnes bol priam nádherný deň. Deti pobehovali medzi domami a Arnar sotva vládval ustriechnuť svojich dvoch synov Olafa a Magnúsa. Nechcel, aby sa motali v dome, kde práve rodila jeho milovaná manželka Gudrún.

Nervózne chodil sem a tam a pozeral na nebesá, akoby mu mali zoslať znamenie. Ruky zatínal do pästí. Plavé vlasy spletené do vrkôčikov mu lemovali tvár a padali na plecيا. Hlboké modré oči sledovali okolie spod hustého obočia a zavše vzbĺkli pod náporom citov. Mužnú, ostrú bradu zjemňovali pekne krojené pery. Vysoká, plecnatá postava odetá v koženej tunike lemovanej líščou srstou dotvárala celkový dojem statného muža. Ale v danej chvíli si pripadal ako bezmocný človečik.

Keď si myslel, že to už dlhšie nevydrží, z domčeka sa ozval mocný krik a plač novorodenca. Nečakal, kým babica vyjde a zavolá ho. Vtrhol dnu, aby svojej žene vtisol na čelo horúci bozk vďaka a povedal jej, ako veľmi ju miluje. Čakal, že ho privíta unaveným úsmevom tak ako po predchádzajúce razy, keď mu povila synov. Ale tentoraz sa neusmievala. Ležala bezvládne na slamennom lôžku. Jej bledá pokožka sa leskla potom a bola chladná, chladnejšia než voda v neďalekom potoku. Sotva otvorila viečka, aby na neho pozrela.

„Gudrún, láska moja,“ prihovoril sa Arnar tíško, kľakol si vedľa slamníka a vzal jej ľadovú ruku do svojej teplej a mocnej dlane.

„Arnar, odpusť,“ ozvala sa šeptom, až musel svoje ucho prisunúť bližšie, aby ju počul: „Čo to vravíš, láska moja? Nemám ti čo odpúšťať!“

„Sľúb mi, že sa o to malé postaráš rovnako dobre ako o našich synov. Sľúb mi to!“ prstami silno zovrela jeho ruku a širokými zreničkami uprene hľadela do jeho vyplašených očí.

„Sľubujem na svoj život, že sa o všetkých postarám. Obaja sa o nich postaráme.“

Gudrún slabo pokrútila hlavou na znak nesúhlasu a z očí sa jej skotúlala slza. „Môj život sa kráti, Arnar. Môj osud sa naplnil tak, ako to chceli sudičky. Zanechávam ti tu to najcennejšie, čo som ti kedy mohla dať. Chráň ich a daj im lásku, akú si zaslúžia.“

„Urobím všetko, čo si želaš, Gudrún, len ma, prosím, neopúšťaj!“ vykrikol Arnar a objal jej krehké telo, z ktorého sa vytrácal život. Gudrún zavrela viečka a druhú ruku položila na jeho hlavu vo svojom lone. Cítila jeho pevné, mocné telo, ktoré ju hrialo, a zároveň cítila, ako sa od neho vzdáľuje. Počula vtáky spievajúce v diaľke a nejaká vyššia moc ju ťahala vysoko a ďaleko od milovaného Arnara.

Ticho prerušilo mrnčanie dieťatka, ktoré babica držala v náručí. Milo sa mu prihovárala a hojdala ho na rukách. To Arnara vytrhlo zo smútku. Zodvihol hlavu a postavil sa. Gudrúnine ruky položil pozdĺž jej tela, naposledy ju pobožkal na bledé pery a jemne ju pohladil po tvári. Potom pristúpil k babici. Jeho pohľad sa stretol s pohľadom bábätko zavinutého do teplej prikrývky. Vzal si batôžtek do rúk a neprestával sa diviť nad krásou malého nemluvnäťka.

„Je to dcéra, Arnar,“ povedala s úsmevom babica. Prekvapene sa na ňu pozrel, ale ten okamih trval veľmi krátko. Znovu ho upútalo mrnčanie. Zahľadel sa na svoju dcéru a ešte viac si ju privinul k hrudi. „Postaraj sa o Gudrúnine telo. Večer ju odprevadíme na jej poslednej ceste.“

Babica prikývla a so smútkom sa dívala za Arnarom, ktorý kráčal s bábätkom von, aby klanu ukázal nového člena. Postavil sa naprostred dvora a zodvihol batôžtek nad hlavu. Všetci, čo pracovali vonku, upriamili pozornosť na Arnara.

„Bratia a sestry! Moja manželka mi povila zdravú dcérku. Dávam jej meno Lilja Arnardóttir.“ Na chvíľu sa odmlčal a zvolal: „Privítajte do života novú členku klanu!“ Všetci veselo zatlieskali a pristúpili bližšie, aby mu pogratulovali.

„Dnes večer sa rozlúčime s jej matkou a mojou manželkou, ktorá nás opustila,“ prehovoril ťažko zlomeným a chvejúcim sa hlasom. „Uctíme si jej život a pamiatku tak, ako si to zaslúži.“

Na tvárach všetkých sa zračilo prekvapenie a bolesť nad stratou Gudrún. Jeho synovia sa rozbehli do domčeka. Neverili otcovým slovám. Zastali pri matkinej posteli a pozreli na jej drobné, nehybne ležiace telo.

„Chlapci, rozlúčte sa s mamičkou,“ ozvala sa babica a vytrhla ich zo strnulosti. Báli sa matky dotknúť a zároveň túžili aspoň naposledy pocítiť jej pohladenie, ktorým nikdy nešetrila. Rýchlo ju každý z nich pobozkal na líce a potom sa rozbehli von, aby sa sami vyrovnali so smútkom, ktorý zvieral ich chlapčenské srdcia.

V tom istom čase sa v čarovnom svete Urdarbrunnur na celú scénu prizerali tri sudičky. Volali sa Urd, Skuld a Verdandi. Urdarbrunnur bol svetom mieru a pokoja. V povetrí poletovalo spevavé vtáctvo, povieval lahodný vetrík a stromy boli ovešané zrelými, voňavými plodmi.

Sudičky polievali strom života zvaný Askur Yggdrasil, ktorý podopieral oblohu. Jeho korene prerastali do sveta Ásgardu, kde žili bohovia z rodu Ásov a Vánov, aj do sveta zvaného Jotunheim, kde žili obri a trolovia, a do sveta mŕtvych, zvaného Niflheim.

Vedmy priadli niť života a každému živému tvorovi vpletli do nite jeho osud. Všetky tri sedeli pri koreňoch stromu Yggdrasilu, oblečené v ľahučkých šatách, ktoré zahalovali ich telá od hlavy až po päty.

„Drahé sestry, dnes máme veľmi dôležitú úlohu,“ povedala Verdandi a po očku sa pozrela na svoje dve sestry. „Na svet sa prihlásil nový človečik, Lilja Arnardóttir, ktorej osud musíme vytvoriť.“

„Lilji dávam do vienka krásu a vytrvalosť,“ odvetila Urd.

Skuld sa zamyslela a privrela oči. Mala schopnosť vidieť do budúcnosti v obrazoch, ktoré nie vždy chápala. Tentoraz však nemala radosť z toho, čo videla. „Lilja dostane do vienka odvalu a statočnosť. Bude ju potrebovať, aby čelila ohnivému drakovi Nidhoggovi. Kráľovná podsvetia, Hel, ho vypustí, aby

zničil svet ľudí. Lilja unikne pred ohnivými plameňmi vďaka Pánovi mečov, ktorý skríži jej cestu. Spolu s ním vytvorí nový svet.“

„Lilja dostane do vienka božské dary, ktoré jej pomôžu prekonať nástrahy na jej púti,“ dodala Verdandi.

Ich veštbu si vypočuli dva havrany, sediace na strome života. Okamžite s touto správou odleteli do Ásgardu k pánovi, ktorým nebol nik iný než sám Ódin. Vďaka svojim dvom priateľom videl a vedel o všetkých a o všetkom, čo sa vo svete ľudí udialo. Ódin sedel na svojom striebornom tróne, z ktorého videl do všetkých svetov.

„Čo mi prinášajú moji verní poslovovia?“ opýtal sa Ódin.

„V klane Arnara Magnússona sa narodila dcéra.“

„Och, nehovorte? To je prekvapivá správa. Doteraz mu Gudrún porodila len samých synov. Toto dieťa bude isto výnimočné!“ zvolal Ódin a jeho pery sa rozťahli do mierneho úsmevu.

„Gudrún zomrela. Celá osada za ňou smúti.“

Ódin sa zamračil. Takúto smutnú správu nečakal. Rozhodol sa, že ľudí poteší pri poslednej rozlúčke s milou Gudrún.

„A viete, aký osud Lilji predpovedali sudičky?“

„Nebudeš tomu rád, pane.“

„Len vravte, chcem vedieť všetko!“

A tak mu havrany vyrozprávali slovo za slovom proroctvo troch sudičiek. Ódin sa zamyslene potiahol za dlhú bielu bradu a ťažko si vzdychol.

„Vravíte, že podsvetie vypustí Nidhogga? V takom prípade bude Lilja potrebovať pomoc bohov, aby mu čelila.“ Pomalým krokom sa prešiel dookola a usilovne uvažoval. Napokon sa jeho tvár rozjasnila.

„Čo ti napadlo, pane?“ opýtali sa havrany.

„Keď príde čas, pošlem dievčaťu na pomoc božské dvojčky Vánov, bohyňu Freyu a boha Freya. Ale dotedy budem sám bdieť nad Arnarovým klanom.“

Havrany vzlietli a vrátili sa späť do sveta ľudí.

Ódin privolať svojho osemnohého koňa, vysadol naňho a odcválal. Klusal oblohou vysoko k hviezdám a ďalej na sever,

na územie bohyně Aurory. Tam sa cvičili v boji jeho najodvážnejšie panny bojovníčky Valkýrie, cválajúce na neskrrotných koňoch. Boli oblečené v brneniach, helmách a v rukách držali oštep s nablýskanými hrotmi. Svetlo hviezd sa odrážalo od ich brnení a oštepov a vytváralo na oblohe paletu jasných zelených, purpurových a ohnivočervených farieb. Ódin požiadal Valkýrie o pomoc.

V osade sa obyvatelia pripravovali na poslednú rozlúčku. Na tmavej oblohe sa trblietali hviezdy. Gudrúnine telo už ležalo zabalené na slamených nosidlách. Štyria muži na čele s Arnarom ich zdvihli a pomaly preniesli von až k moru. Za nimi sa tiahol rad osadníkov nesúcich náruče kvetov. Na brehu mora sa kolísala malá bárka, ktorá mala Gudrúnine telo preplaviť do nebies.

Muži opatrne položili nosidlá do loďky. Potom sa každý rozlúčil s Gudrún a položili jej k nohám kytice poľných kvetov. Posledný sa s ňou rozlúčil Arnar. Odtlačil loďku od brehu a vlny ju pomaly niesli na šíre more. V tej chvíli sa na oblohe objavila mozaika divých farieb, ktorá vzbudzovala strach i bázeň. V tichu noci bolo slabo počuť svišťanie biča. Mnohí verili, že to panny bojovníčky poháňajú bičikmi svojich divokých žrebčov a víria hviezdny prach. Všetci na brehu pokľakli a sklonili hlavy k modlitbe. Arnar vzal do ruky luk a horiaci šíp. Namieril vysoko na oblohu a vystrelil. Horiaci šíp sa niesol vzduchom a dopadol na loďku, ktorá v momente vzbĺkla jasným plameňom. Pokľakol do piesku vedľa svojich synov a naposledy si pripomenul krásne roky s milovanou manželkou. Prisahal, že bude pre svojich synov a dcéru tým najlepším otcom a naučí ich všetko, čo budú v živote potrebovať.

Arnarova osada, ktorú všetci prezývali Graene gardurin¹, prekvitala. Farmári každý rok rozširovali ornú pôdu, čo bola v tejto krajine veľmi ťažká úloha. Počet osadníkov sa zväčšoval a deti rástli ako z vody. Neustále bolo treba viac a viac potravy. Muži zapriahali poníky a orali kamenistú pôdu. Deti zbierali vyorané kamene a vo veľkých košoch ich nosili do osady. Z nich potom stavali nové múry, ktorými vymedzovali pozemky. Ženy chodievali na pobrežie, kde more vyplavovalo chaluhy a riasy. Zbierali ich a hnojili nimi zoranú pôdu. Ich práca prinášala svoje ovocie, a preto mali vždy bohatú úrodu a zásoby počas dlhých a chladných zím.

Graene gardurin stála učupená pod vysokým bralom. V letných mesiacoch sa bralo zahalilo do zeleného plášt'a, ktorý sa vypínal až k nebesiam. Ich *torf kofi*² s ním priamo splývali vďaka strechám obrasteným trávou a machom. Tiahli sa pozdĺž brala i kolmo naň. Strechy zahalovali *torf kofi* takmer až po zem a zakrývali kamenné múry vyplnené trávou a hlinou.

Zvnútra strechu podopierali drevené podpery. Srdce domu tvorilo ohnisko, kde sa ženy zdržiavali najčastejšie pri príprave jedla a pri bežných domácich prácach. Dym z ohniska sa dvíhal priamo nahor do otvoru v streche. Oheň z ohniska bol zároveň jediným zdrojom svetla a tepla. *Torf kofi* nemali okná, aby teplo z ohniska zbytočne neunikalo von. Hrnec, v ktorom sa pokrm pripravoval, visel na kovovej reťazi upevnenej na drevenej podpere. Často do nej boli pribité drevené alebo železné háky, na ktorých sa sušili ryby. Čerstvý vzduch prúdil dovnútra cez úzku škáru pod hlavnými dverami. Drevo potrebné na udržiavanie ohňa stálo v jednom z rohov miestnosti, zväčša čo najbližšie k dverám. Dom bol vo vnútri rozdelený na tri či štyri izby, oddelené závesom. Rodiny spávali v jednej, prípadne v dvoch izbách. Drevené lôžka boli vystlané machom a slamou. Obyvatelia sa prikrývali kožušinami z domácich

1 Graene gardurin – v preklade Zelená záhrada.

2 Torf kofi – čítaj torvkovi – je názov typických vikinských domov na Islande.

zvierat, ktoré udržiavali teplo. Počas dlhých a veľmi chladných zimných mesiacov si lôžka preniesli do hlavnej miestnosti čo najbližšie k ohnisku.

Arnarovi synovia, Olaf a Magnús, rástli a mocneli. Okrem lásky k pôde zbožňovali rybolov. Keď nepracovali s otcom na poli, utekali s ostatnými rybármi na more a priúčali sa tomuto remeslu. Mnohokrát sa stalo, že sa dostali príliš ďaleko od brehov ostrova a museli prečkať noc v rybárskej lodi. Ale nebáli sa, muži boli skvelí moreplavci a nikdy nezablúdili. Vedeli sa orientovať podľa hviezd a chlapcom odovzdávali svoje skúsenosti tak, ako ich to učili ich otcovia, a tých zase ich otcovia po mnoho rokov predtým.

Olaf, starší z Arnarových synov, bol veľmi zručný v tkaní rybárskych sietí a v samotnom chytení rýb. Poznal všetky miesta, kde sa zdržiavali chutné ryby, i čas, ktorý bol najpriaznivejší na získanie bohatého úlovku. Jeho inak peknú tváričku zdobila jazva na čele, ku ktorej prišiel vďaka svojej nezbednosti.

Magnús, mladší syn, miloval všetko živé. Mal zelené oči a jemné plavé vlasy, ktoré si zaplietal do vrkôčikov ako jeho otec. Mal schopnosť vcítiť sa do myslenia zvierat. Už ako dvojročný sa rozprával s domácimi zvieratami, koňmi i vtákmi. Mnohí sa na tom dobre bavili, no veľmi skoro pochopili, že zvieratá mu rozumejú a sú v jeho blízkosti pokojnejšie ako zvyčajne.

Bol nádherný deň a Arnar čakal na svojich synov, ktorí sa mali vrátiť spolu s ostatnými chlapmi z rybačky. V diaľke videl loď s napnutou plachtou, ako sa blíži k brehu. Chlapci boli preč len pár hodín, ale už mu chýbali. Nevedel si bez svojich detí predstaviť jediný deň. Loď práve pristála pri brehu. Videl, že jeden z chlapov svižne preskočil cez okraj a vzápätí odtiaľ vytiahol malého Magnúsa. Uchopil ho za košeľu pod krkom a ťahal ho smerom do osady. Arnarova tvár sa razom zachmúrila.

„Arnar! Arnar! Pod' si po svojho nehodného syna!“

Arnar podišiel pár krokov bližšie, ruky si oprel v bok a pôsobil tak trochu hrozivo. „Čo sa stalo, Siggí? Prečo tak vykrikuješ?“

„Tvoj syn, to sa stalo!“ Siggí ukázal na vystrašeného Magnúsa a sotil ho smerom k otcovi. Chlapcove plavé vlasy spletené do vrkôčikov poskakovali pri každom kroku. Arnar ho zachytil práve včas, aby nepadol.

„Čo také vyviedol, že ti hnev zastiera zrak?“

„Vypustil polovicu úlovku, čo sme za celý deň chytili! To chlapčisko sa nedá ustrážiť! Už ho na more nikdy nevezmem!“

Arnar sa tváril veľmi vážne a pred rozhnevaným Siggim len nemo prikývol.

„Porozprávam sa s Magnúsom. A ak bude treba, tak ho i potrestám.“

„Ak bude treba? Keby to bol môj syn, dostal by päťadvadsať na holý zadok!“

Magnús sa schoval za Arnarov chrbát. Siggího mal rád, ale keď sa nahneval, bolo lepšie ustúpiť mu z cesty. Obdivoval svojho otca, ktorý tam stál pevne ako skala.

„Nech sa mi neukazuje na oči, Arnar!“ povedal Siggí, otočil sa a kráčal späť k lodi.

„Magnús?“ Arnar sa obrátil na chlapca a s pozdvihnutým obočím čakal na vysvetlenie.

„Otec, prepáč mi,“ pošepol ticho chlapec a sklonil hlavu.

Arnar ho vzal za ruku a viedol do domu. „Tak, a teraz mi pekne povieš, prečo si to urobil?“

„Nemyslel som to zle, otec,“ odvetil syn zvýšeným hlasom a jeho zelené oči sa nevinne upierali do otcovej tváre.

„Magnús, dobre vieš, že ryby sú našou obživou. Chceš, aby sme za pár týždňov nemali čo jesť?“

„To nie, otec. Ale vieš, čo sa mi stalo?“ vykrikol náhle Magnús, díval sa na otca a dúfal, že mu uverí.

„Nie, čo také?“

„Keď sme napoludnie vytiahli plnú sieť rýb, stál som vedľa siete a snažil sa ich spočítať, ale nešlo mi to. Keď som bol pri čísle tridsaťosem, začul som taký tichý šepot. Tie ryby začali rozprávať! Počul som ich, ako ma prosia, aby som ich pustil! Ich hlasy boli také naliehavé, až mi z nich hučalo v ušiach. Nemal som to srdce ich prosbám nevyhovieť. Vzal

som svoj nožík a sieť som rozrezal. Ony potom samy skákali do vody!“

Arnar sa díval na svojho syna, ktorý svoju historiku rozprával bez jediného zaváhania. Vedel, že jeho syn má citlivú a vnímavú dušu. Ale jeho fantázia presahovala hranice reálneho sveta. Začal sa smiať. Hlasno a od srdca. Už dávno ho nič tak nepobavilo. Rozprávajúce ryby! „Dobre. Verím ti. Ale okrem mňa a tvojich súrodencov ti to asi nik neuverí.“

„Ale je to pravda!“

„Ja ti verím, syn môj. Musíš mi ale niečo sľúbiť. Hneď teraz.“ Arnar kľučal vedľa chlapca a uprene mu hľadel do očí. Magnús prikývol.

„Už nikdy nevy pustíš ryby zo sietí. Nikdy, ani keby ťa prosili. Potrebujeme mať zásoby na zimu, rozumieš?“

Magnús prikývol a objal otca okolo krku. „Už to neurobím, otec. Sľubujem na svoj život.“

„Dobre. Slovo chlapa?“ Arnar nastavil dlaň, aby svoj sľub spečatili. Malá rúčka sa v tej jeho strácala ako loďka na šírom mori. „Ale Siggimu to stačiť nebude. Budem ťa musieť potrestať,“ dodal vážne.

Chlapcove oči posmutneli.

Nech každý z bratov robil čokoľvek, nikdy nezabudli na to, že sa musia vrátiť k svojmu otcovi a k sestre, ktorú milovali najväčšmi. Vždy jej priniesli malý darček. Náhrdelník z rybích kostí či náramok z mušlí, ktoré našli na pobreží. Lilja sa každému darčeku nesmierne tešila a uchovávala ich ako oko v hlave vo svojej šperkovnici. Občas sa niektorým ozdobila na oslavách či narodeninách. Keď dovŕšila desiaty rok, otec ju začal učiť jazde na koni a strelbe z luku. Spočiatku si myslel, že to bude zbytočná námaha. Dievča považoval za jemné stvorenie a myslel si, že zdedila skôr jemnosť po svojej matke než silu a zručnosť po ňom. Ale mýlil sa.

Lilja mala veľmi dobrú mušku a dokázala zacieliť na stred terča zo vzdialenosti päťdesiatich metrov. Po pár lekciách